

DELAVSKA POLITIKA

Uredništvo in uprava:

Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana VII, Zadrugi dom — Celje, Delavska
zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Del. dom.
Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno 10 Din, za ino-
zemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene
delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. De-
belo tiskana beseda stane Din 1.—. Malih oglasov trgovskega
značaja, stane beseda Din 1.—. V oglašnem delu stane pe-
titna enostolpna vrsta D. 1.50. Pri večjem številu objav popust.
Čekovni račun: 14.335. — Reklamacije se ne frankirajo.

Štev. 18.

Sreda, 4. marca 1931.

Leto VI.

O reformi socialnega zavarovanja.

Proti cepitvi pokojninskega zavarovanja nameščencev in za uvedbo splošne zavarovalne dolžnosti nameščencev in delavcev.

Delavske in nameščenske organizacije opravičeno zahtevajo zadostno socialno zavarovanje za vse delojemalce, ki prihajajo v neprijeten socialni položaj v bolezni, ob nezgodah, ob onemoglosti in ob nezaposlenosti. Tu torej ne more biti govora o poslabšanju sedanje socialne zakonodaje, pač pa o izpopolnitvi, o izboljšanju do take mere, da bo zadostno ščitila nameščenca in delavca v vseh življenjskih nevarnostih.

Delodajalske organizacije tega načela nočejo priznavati; trdijo celo, da je socialno zavarovanje pri nas predobro in da preveč obremenjuje narodno gospodarstvo. To trditev delodajalcev je te dni ovrgel generalni tajnik industrijske zveze, ki je povedal, da industrija v naši državi zlasti zadnji dve leti **sijajno** uspeva.

V prilog delodajalski mentaliteti pa delajo pri nas tudi nekateri nositelji socialnih ustanov. Pravijo namreč, če se uvede v splošnem zavarovanju zavarovanje za starost in onemoglost, ki je preneznatno, da bi se posamezne stroke, kakor trgovski in drugi nameščenci, ki so podrejeni do-
tlenemu zakonu, to so zlasti bolj kvalificirane stroke, priključili pokojninskemu zavarovanju, ki obstoja v dravski banovini in prejšnji Dalmaciji. S tem agitirajo razni ljudje in skušajo **nehote** oslabiti zahtevo po zadostnem zavarovanju za vse tiste, ki zadostno zavarovanje potrebujejo.

Nedvomno je, da se mora pokojninsko zavarovanje uvesti za celo državo, ker je potrebno in bi bilo sicer ogroženo, če bi se izvajalo samo v dosedanjih pokrajinah. Potrebno je pa tudi, da se **raztegne na trgovske nameščence**, razne industrijske mojstre, zobotehnike itd., ter na vse popolnoma industrijsko delavstvo. Pokojninsko zavarovanje ne more biti le privilegij posameznih strok ali stanov, marveč pokojninsko zavarovanje se mora raztegniti vsaj na vse one delavce in nameščence, ki so se popolnoma odtrgali od zemlje ter žive v mestih in industrijskih krajih. Le to more biti merilo, po katerem se smemo ravnati v prehodni dobi, dokler država sama ne uvidi, da je problem socialnega zavarovanja važen ne le za prizadete, ampak tudi za državo, občine in celokupno narodno gospodarstvo.

Če bi imeli gospodje, ki delajo za razcepčenje socialnega zavarovanja pred očmi ta dejstva, potem bi pač odločno postavili minimalno zahtevo, da se zadostno pokojninsko zavarovanje bolj in bolj razširi na razne stroke v enaki meri po vsej državi ter da se pridobljene pravice očuvajo zakonito. Tudi če se uvede nezadostno splošno zavarovanje za starost in onemoglost, s tem še ni nikakor rečeno, da so potem vsi, ki bi spadali v pokojninsko zavarovanje v bodoče izključeni od njega. Zahtevamo stavimo že sedaj, a smo **absolutno proti cepljenju socialnega zavarovanja**, ker bi to pomenilo samo izpostavljanje zavarovanja novim atakam reakcionarnih elementov v državi.

Že latinski pregovor pravi: Divide et impera! (Cepi in ukazuj!) Enako bi cepljeno zavarovanje imelo pet, šest avtonomnih reakcionarnih

Kampanja v prid skrajšanja delovnega časa.

»Tehnološka nezaposlenost« in skrajšanje delovnega časa. — Štiriurni delovni dan bi popolnoma zadostil potrebam produkcije.

(IGB.) »Tehnološka nezaposlenost« imenuje Amerikanec nezaposlenost, ki je nastala zaradi tehnične izpopolnitve in mehanizacije delovnega procesa, to je, oni faktor vodstva našega modernega gospodarstva, ki je najbolj zgovoren dokaz, da je splošno skrajšanje delovnega časa potrebno. O vplivu tehnološke nezaposlenosti pravi oficijelno poročilo v zadnjem ameriškem strokovnem kongresu naslednje:

»Državne statistike za leta 1922 do 1927 kažejo, da je postalo v teh petih letih v industrijski in produkcijski kakor tudi v transportni stroki okoli dva milijona delavcev odveč in so bili odpuščeni (v industrijski produkciji 900.000, v kmetijstvu 800.000 delavcev ter v železniškem prometu — izvzemši delavniško delavstvo — 240.000).

Vendar se je moglo ugotoviti ob koncu te dobe, da se je v teh petih letih v industriji produciralo mnogo več blaga in več vrednosti, kakor kdaj poprej, da je število transportiranih ton in dolžina prevažanja po-

tujoče publike mnogo večja ter da je produkcija pridelkov narasla. Pri-
pomniti je treba, da se mora ta leta imenovati povsem za normalno dobo. Na nikakršen način ni bila industrija umetno dvigana, istotako ni bilo posebne depresije. Doba teh petih let opravičuje sklep, da nastane v bodočnosti, če se bo v industrijski produkciji delalo še dalje z znatnimi in tehničnimi metodami padanje cen.

Na drugem mestu pravi imenovano poročilo kratko in točno: »Statistike in poročila podjetnikov in vlade kažejo, da se more, če naš tehniški produkcijski aparat dela z vso kapaciteto, producirati v 150 dneh enega leta več kakor v normalnem letu 1927.«

Z drugimi besedami pomeni to, da sta tehnika in mehanizem v produkciji že toliko napredovala, da bi se s štiriurnim delom na dan že popolnoma zadostilo potrebam produkcije, ki je potrebna za vzdrževanje človeštva.

Sporazum z Italijo glede pomorske oborožitve.

Italija rabi denar. — Posojilo pogoj.

Italija ni hotela pristopiti pomorskemu dogovoru v Londonu glede pomorske oborožitve. Izprva so se vršila pogajanja med Italijo in Francijo, s katero hoče biti Italija enako oborožena na morju. Končno je prevzela posredovanje med obema državama Anglija. Henderson sam se je mudil minuli teden v Rimu ter dosegel sporazum, v katerem se v posameznih vrstah ladij priznava Fran-

ciji premoč. Sporazum z Italijo je Henderson predložil tudi francoski vladi, ki ga je odobrila. Tako bosta sedaj pristopili Francija in Italija obenem k londonski razorožitveni pogodbi z dne 22. aprila 1930. S tem je dosežen sporazum med Francijo in Italijo; Italija pa bo sedaj lahko dobila inozemsko posojilo, ki ga doslej ni mogla dobiti.

Rusko strašilo.

Ali je Rusija sposobna začeti vojno?

Vsa kapitalistična publicistika prinaša iz Rusije vedno nove senzacije. Verjetno je, da Rusija s svojim »dumpingom« hoče udariti kapitalistične države, verjetno je dalje, da Rusija ustvarja vojsko za obrambo in morda tudi za napad. Toda to so ugibanja. Ti listi pišejo, da Rusija lahko v enem dnevu mobilizira tri milijone vojakov ter da sedanji režim lahko postavi na fronto 17 milijonov mož.

Strašne stvari so to. Glede »dumpinga«, pravimo, je vprašanje povsem enostavno. Treba je upostaviti trgovske odnose z Rusijo in urediti, recimo, evropsko gospodarstvo po zakonih razvoja, da se bo ostalo gospodarstvo z ruskim izpopolnjevalo. To je logično; zaždušiti se pa gospodarskega razvoja ne da.

In glede vojske? Rusija je velika država. Isti listi vedno pišejo, da umira milijone ljudi v Rusiji za gladom. In ta gladna Rusija naj prehrani 17 milijonsko vojsko, jo prepelje na bojišča, jo na bojiščih prehranjuje, ko ima še tako malo prometnih pomočkov, železnic itd. To je nekaj nemogočega, zato tem bajkam ne

forumov, ki bi leta in leta ne hoteli slišati nič o reformah in napredku zavarovanja.

Nezmisel pa je, da bi ustvarjali

moremo verovati. — Nepotrebna taka propaganda nima pametne logične podlage.

Pametni nemški industrijalci.

Sovjeti povabili nemške velekapitaliste v Moskvo.

V soboto je prišlo v Moskvo 18 vodilnih industrijalcev iz Nemčije. Povabil jih je sovjetski vrhovni gospodarški svet. Potovali bodo po Rusiji v študijske svrhe teden dni. — Sovjetski list »Industrializacija« pravi ob tej priliki, da je bila ruska trgovska bilanca v letu 1930 pasivna. Zato mora Rusija pospeševati izvoz. Članek apelira, da naj se odstranijo tarifne, administrativne in propagandne ovire ruskemu uvozu v Nemčijo. Nemška industrija naj olajša kredite in kupne pogoje. Nemški industrijalci bi si pa radi zagotovili izvoz v Rusijo, zaradi tega hočejo predvsem preštudirati kreditne transakcije. In, če ni nič drugega, vsaj iščejo gospodarskih stikov z velikim tržiščem v Rusiji.

celo kopo socialnih ustanov morda na ljubo birokratom.

Le enotnost znači in jamči napredek.

Socialni čut bi morali imeti podjetniki.

Govore eno, delajo drugo. — Boljšo bodočnost bodo izbojevale delavstvu le močne, svobod. strok. organizacije.

Zadnje tedne so z ozirom na pa-pezevo okrožnico vsi meščanski listi priporočali podjetnikom več socialnega čuta. Lepe članke so pisali in rekli, da ima delavec pravico do primerne socialnega položaja. Priporočali so celo rodbinske doklade za delavce z rodbinami.

Tako lepo so pisali o teh vprašanjih, da bi marsikdo utegnil misliti, da pišejo te socialne članke iz prepričanja in z resno voljo, da se bodo tudi v slučaju potrebe zavzeli za to, da zmagajo pri podjetnikih pravi socialni čut. Takrat je pa izšla v Vatikanu okrožnica in o tej je bilo treba pisati, ker govori predvsem za pomirjenje delavstva, ki naj potrpi; podjetnikom pa priporoča, da naj se privadijo socialnemu čutu. Okrožnica jim je bila všeč.

Kaj se pa dogaja v praksi?

Jugoslovanski krogi so pri pogajanjih za revizijo obrtnega zakona, zakona o socialnem zavarovanju ponovno stavili svoje zahteve in potem odklanjali vsakršno pogajanje z zastopniki delavstva. Teda niso ti listi imeli niti besedice za obrambo delavskih interesov. Molčali so domala.

V petek, dne 27. februarja je bila anketa pri banski upravi v Ljubljani o odpiranju in zapiranju lokalov ter ureditvi delovnega časa. Tudi tu so rekli delodajalski zastopniki, da se ne spuščajo v razpravo o izpremembi tozadevne uredbe.

V najnovšem času se pa dogaja še nekaj drugega. Važni predstavniki gospodarstva in ugledni podjetniki kar zaporedoma **znižujejo že itak** nizke delavske mezde še bolj, dasi so mezde v naši državi med najnižjimi na civiliziranem svetu. Za primer naj navedemo samo eno razmerje. Če ima angleški delavec 100 Din plače na dan, ima naš delavec samo 49 Din; ali obratno, če ima naš delavec 30 Din, bi imel angleški delavec 62 Din. Tako je izračunano na podlagi cen življenjskih potrebščin.

Politika zniževanja mezd se pojavlja tudi po drugih državah, kjer imajo gospodarsko krizo. Pri nas pa gospodarske krize ni, kakor je priznal sam eden glavnih reprezentantov podjetniških organizacij, ko je rekel, da gospodarstvo v državi **sijajno** uspeva.

In o vsem tem časopisje molči. Če je to tista nova »socialna narodna politika«, o kateri je pisal že omenjeni ljubljanski dnevnik, potem mora delavstvo tako politiko **odklanjati**. Govoriti delavstvu o neki »socialni narodni politiki« in pripuščati brez ugovora, da se nizke mezde znižujejo z diktatom, to se menda ne ujema s socialnim čutom, tembolj ne, ker za to niti ni takozvane gospodarske potrebe.

Seveda je stvar delavstva, da se postavi po robu **očitim** krivicam. Organizirano delavstvo lahko pove svoje zahteve z večjim povdarkom. Neorganizirani pa v današnji družbi sploh niti besede nima.

Te stvari smo morali navesti, da razkrinkamo neiskreno politiko raznih širokoustnežev, ki imajo »socialni čut, veliko socialno srce v besedah«, v dejanjih pa ne.

Današnje razmere so take, da morejo delavske interese zastopati samo **res svobodne delavske organizacije**, ne pa s pavovim perjem olišpane tvorbe.

Doma in po svetu.

»Socijalna narodna politika.« Nepotrebnosti ljubljanski dnevnik imenuje naš zadnji uvodni članek pod gorenjim naslovom »klevetanje nacionalistov« in zaključuje svoj članek z grožnjami. Naš članek je bil stvarjen in odgovor v bistvu ne pobija niti enega dejstva. Rekli smo, da ne razumemo, kaj naj pomeni »socijalna narodna politika«, toda odgovora ni. Čigava je ta politika? Ali je to politika imenovanega lista, ali je morda to politika beograjskega Stankovića ali trboveljskega Korena? Oba sta znana še iz politične preteklosti. Za nas je nacionalno vprašanje v narodno enotni državi že zdavnejši fakt. Kaj torej naj pomeni »klevetanje nacionalistov«? Beseda sama še ni nacionalizem. Povedati je treba, kakšna je ta nova politika in kakšni ljudje, značaji so nje predstavniki in kaj hoče nova politika sedaj, ko je v teku razvoja tudi meščanska edinstvenost zlasti pod geslom gospodarske politike. Delavstvo se ni nikdar borilo proti edinstvenosti države, tudi tedaj ne, ko so meščanske stranke vodile res grdo politiko. In sedaj prihaja ljubljanski dnevnik, ki hoče s samimi besedami delati razkol v delavskih vrstah. Označeni list je meščanski, naj le svoje pripadnike resno pouči in posvari zaradi grehov, delavstvo pa naj pusti pri miru, ker že samo pozna narodnostne in državljanske dolžnosti, o katerih zaradi volitev v II. rudarsko skupino sploh ni bilo treba razpravljati, ker je to bila zgolj delavska borba za zastopstvo svojih interesov v najožjem nepolitičnem krogu. Po našem mnenju ima to pravico, ne da bi vpraševalo za nasvet elemente zunaj svojih vrst.

Demonstracije nezaposlenih. Kdo se čudi, če nezaposlenec demonstrira? Kdo se čudi, če gladni v skrajnosti vzame hlebec kruha? In če je število nezaposlenih veliko, kdo naj se čudi, če vsi, ker hočejo živeti, demonstrirajo proti nezaposlenosti in v skrajnem slučaju sežejo po kruhu, ki ga jim zakon prepoveduje, a ga jim tudi družba ne da. Demonstracije nezaposlenih so v sredo organizirali evropski komunisti, po naročilu iz Moskve, ki so v Berlinu in drugod vedli do izgrede. Uspeh teh demonstracij je bil minimalen, vendar je treba povedati, da nezaposleni potrebujejo kruha, ki ga ne morejo nadomestiti kazenski paragrafi, ne izjemni zakoni. Ni, da bi se nad tem razburjali. Tudi razburjanje ne pomaga. Tu je treba resne pomoči, ki jo lahko da samo celotna družba. Dokler bo družba cele sloje človeštva izobčevala iz svoje srede, čuvala svoje privilegije, namesto, da bi te paragrafe definirala z geslom »vsi hočemo in moramo živeti«, ne bo izpremembe. Predvsem je grešnica tu politika svetovnega velekapitala. Kapitalizem ni socijalen in po svojih načelih niti biti ne more. Tu je napaka, ki izziva vedno večji odpor onih, ki jih izključuje iz svoje srede.

Bivši ministrski predsednik dr. Anton Korošec je imenovan za honorarnega profesorja za združništvo na beograjski kmetijski fakulteti.

Kapital se krči v Italiji. Brodarska družba »Navigazione Libera Triestica« je imela v četrtek občni zbor v Trstu. Sklenjeno je bilo, da se delniški kapital zniža od sedanjih 150 milijonov lir na 48.750.000 lir. Temu primerno se bodo delnice od nominalne 400 lir znižale na 130 lir. To je rezultat fašističnega gospodarstva, ki mora v doglednem času bankrotirati.

Strokovne organizacije na Madžarskem. Svobodne strokovne organizacije na Madžarskem, ki so imele nedavno izreden kongres, imajo v celoti okoli 110.000 članov. Nezaposlenih delavcev na Madžarskem je nad 150.000 in nimajo nikakršnega zavarovanja za nezaposlenost. Strokovne organizacije so izplačale v minulemu letu okoli 14 milijonov dinarjev nezaposlenim delavcem. Izredni kongres svobodnih strokovnih organizacij je zahteval uvedbo 40urnega tedna ter apeliral navlado, da pod-

vzame javna dela, socijalističnim poslancem pa naročil, da izvojujejo v parlamentu zakon o zavarovanju za nezaposlenost.

Pred kovinarsko borbo v Avstriji. Podjetja jeklene industrije so obvestile kovinarske organizacije, da v svojih podjetjih znižajo akordne meze z dnem 2. marca 1931 za 12 do 40 odstotkov. Organizacije se z naglico pripravljajo na obrambo svojih pravic.

Avstrija dobi komisarja za štednjo. Z ozirom na vedno naraščajoče izdatke na eni in padajoče dohodke na drugi strani, je prišla avstrijska vlada do zaključka, da se naj postavi komisarja za štednjo. Seveda bo tudi moral spoštovati »svetost« davčne tajnosti, glede katere so podjetniki najbolj občutljivi, ker so dohodki njih skrivnost.

Avstrijski vojni minister, stari nasprotnik delavstva. Avstrijski vojni minister Vaugoin je imel shod v Hietzingu, to je v onem dunajskem volilnem okraju, kjer so mu socijalisti pri zadnjih volitvah vzeli mandat, kar seveda Vaugoina posebno boli. Pritoževal se je proti raznim očitkom in rekel, da ni silil Starhemberga v svojo vlado. Ako se mu očita, da so »aufmarši« stali nad 800.000 šilingov, tedaj ti stroški niso narasli v času njegovega kanclerstva — ki seveda ni dolgo trajalo. — »Jaz sem bil vedno pospeševatelj Heimwehra in sem še, toda naloga istega ni pobijati meščanske stranke, temveč socijalizem. Ako pa Heimwehr tega ne vrši, tedaj je izgubila pravico na obstoj. Levo stoji sovražnik in skupna mora biti fronta,« je zaklical vojni minister ter predsednik krščanskih socijalcev.

Ruska pšenica se prevaža po Donavi v Avstrijo in Nemčijo. Iz Dunaja poročajo, da je prva pošiljatev ruske pšenice iz Črnega morja, ki je namenjena za Budimpešto, Dunaj in Passau (Nemčija), na poti. Za enkrat razlogov, češ, da je treba ugotoviti, če ni pšenica iz okuženih krajev. Toda formalni zadržek ne bo dolgo držal in ladje bodo splule po Donavi na svoj cilj. Na poletje in jesen pa pričakujejo večjih transportov ruskega žita za Srednjo Evropo.

Nastop »Reichsbannerja«. Da da izzivanjem hitlerjevcev in stahlhelmovcev zadosten odgovor, je republikanska obrambna organizacija »državni prapor« (Reichsbanner) priredila dne 22. februarja svoj manifestacijski dan z velikimi javnimi nastopi po vseh večjih mestih države. Največja manifestacija se je vršila v berlinskem Lustgartenu, ki se je je udeležilo nad 50.000 uniformiranih članov »Reichsbannerja«. Njihov poveljnik Hörsing je v svojem govoru povdaril: »Reichsbanner« ne želi državljanske vojne, temveč stremi za tem, da se ideje uveljavljajo z orožjem duha. Če bi pa sovražniki republike, zlasti narodni socijalisti, napadli republiko in otvorili državljansko vojno, potem bo zaščitna garda republike, »Reichsbanner«, uporabljal proti njim ista sredstva, kakršnih se bodo posluževali oni, in če treba, jih bo uničila do zadnjega moža. »Reichsbanner« stoji v defenzivi ali on je pripravljen.

Bojijo se duhov, ki so jih klicali — ali beg nemških kapitalistov v inozemstvo. Izid nemških volitev z dne 14. septembra, pri katerih so pridobili Hakenkreuzlerji 95 mandatorov, je velik del nemških kapitalistov tako prestrašil, da so odnesli v inozemstvo na varno 12 milijard mark. Sedaj ne vedo, kam s tem denarjem, za katerega dobe v inozemstvu k večjemu poldrugodstotne obresti. Medtem pa se kapital v materini deželi Nemčiji slej ko prej obrestuje po 8 odstotkov. Sedaj se vršijo pogajanja, da bi se ta ogromen kapital vrnil v domovino. Preje so isti kapitalisti podpirali narodni socijalizem, ne misleč, da bi to znalo dovesti do notranjih zmed, sedaj pa so zbežali pred lastnim otrokom, kot svoječasno njih cesar preko meje, kjer pa se ne počutijo tako srečne kot doma...

Vpepeljevanje mrtvecev v Belgiji. Socijalistični poslanec Vandervelde je predlagal v belgijski zbornici, da se dovoli v Belgiji vpepeljevanje mrtvecev. Predlog je bil sprejet z 80 glasovi; 70 poslancev je glasovalo proti predlogu, 5 poslancev ni glasovalo.

Poljski socijalistični poslanec dr. Diamand umrl. V četrtek, dne 26. februarja je v Lvovu na Poljskem umrl vodja poljskih socijalistov dr. Herman Diamand v 71. letu starosti. Pokojni je bil tudi med onimi, ki jih je vrgel Pilsudski za časa zadnje volilne kampanje na Poljskem v vojaško ječo v Brest Litovskem. Diamand je bil do prevrata zastopnik proletarijata iz Galicije v avstrijskem parlamentu. Bil je poleg dr. Adlerja, Pernersdorferja, Schuhmaierja, ki so vsi že pokojni ter njegovega še živečega rojaka Daszinskega, najboljši govornik.

Čehoslovaške strokovne organizacije. Čehoslovaške strokovne organizacije so štele koncem leta 1929 559 tisoč 522 članov, ki so bili organizirani v 67 strokovnih zvezah. Od teh zvez jih imajo Nemci na Čehoslovaškem 22, ki so pa pridružene deželni strokovni centrali. Glavne češke zveze štejejo članov: stavbni delavci 16.610, rudarji 16.213, železničarji 41.618, poljski delavci 17.862, kovinarji 63.710, privatni nameščenci 30 tisoč 647, tekstilni delavci 29.241. Nemške zveze štejejo: rudarji 13.261, železničarji 16.795, kovinarji 25.205, privatni nameščenci 19.843, tekstilni delavci 53.706. — Take velike zveze so nedvomno močne in imajo veliko političnega vpliva. — Strokovnih listov imajo 99; čehoslovaških listov je 54, nemških 38, madžarskih 5 in 2 v poljščini.

Za novo Evropo. 186 francoskih pisateljev, umetnikov in učenjakov je podpisalo spomenico, ki zahteva končni sporazum med Francijo in Nemčijo ter med posameznimi evropskimi narodi, v svrhu ustvaritve nove zedinjene Evrope. Ta spomenica je našla med intelektualci Nemčije navdušen odziv in 199 nemških pisateljev, umetnikov in učenjakov je podpisalo podobno spomenico, ki so jo naslovili francoskim tovarišem in vsej Evropi.

Oče preveč na desno, sin preveč na levo. Sin prejšnjega angleškega premierja ter voditelja konzervativne stranke, Baldwin, Oliver Baldwin, je izstopil iz delavske stranke, katere poslanec je bil, zato, ker mu je nastopanje delavske stranke glede podpor brezposelnim premalo radikalno. In ravno o tem vprašanju je pred kratkim delavska stranka izvajala lepo zmago proti stranki Oliverjevega očeta, namreč, da se postavka za brezposelne zviša za 20 milijonov funtov, to je za pet in pol milijard dinarjev in to v zelo trdem boju proti konzervativcem. Torej v tem slučaju ne drži več pregovor: »Jabolko ne pade daleč od drevesa.« Kajti stari Baldwin je menda najbolj reakcionaren politik v angleškem parlamentu, medtem ko njegovemu sinu delavska stranka ni dovolj socijalistična. To je torej tudi božja volja, brez katere niti las z glave ne pade...

Krvava demokracija. V Columbiji je bilo 26. februarja na isti dan šest zamorcev ubitih na električnem stolu.

Al Capone dela volitve. Pred par dnevi so se vršile v Chicagu volitve župana. Izvoljen je bil zopet Thompson, ki je velik prijatelj Al Caponeja, kralja tihotapcev z alkoholom, ki je ves svoj ogromen vpliv in denar uporabil v to, da je bil njegov prijatelj zopet izvoljen. Že ve zakaj. Ampak zadnjič se je pa le našel sodnik, ki se je postavil Al Caponeju po robu. Ob sodil ga je na 6 mesecev zapora, ker se ni javil k obravnavi. Če ne bo sodnika enkrat zato noč vzela.

Poučna zgodba o Zlati. bi lahko našla naslov: »Kakšno vlogo igra milo v našem življenju.« Milo je merilo kulture. Kako spremlja milo Zlati na poti življenja, bo gotovo zanimalo cenj. bralke.

Samomori šolskih učencev. V Dunajskem Novem mestu se je 16letni obiskovalec neke srednje šole ustrelil v glavo, v Linzu pa se je nek drugi deček vrgel s tretjega nadstropja na

Iz ljubljanskega občinskega sveta.

Po vojni so edino delavci z davki bolj obremenjeni kot pa so bili pred vojno.

V sredo, dne 25. t. m., je imel ljubljanski občinski svet proračunsko sejo. Na seji so bile v razpravi naslednje važnejše zadeve:

Proračun.

Celotni proračun ljubljanske mestne občine izkazuje 50.590.868 Din izdatkov in 49.494.199 Din prejemkov. Primanjkljaj znaša 1.096.669 Din.

Uprava občine velja 9.223.846 Din; mestna poslopja in zemljišča 3.433.673 Din; za socijalno skrbstvo bo izdala občina 5.079.885 Din. Ta znesek, ki ni velik, bi zadoščal, če bi ga občina prispevala v dobro socialnega zavarovanja. Ti izdatki gredo predvsem za mestne zavode.

Za zdravstvo je določeno 1 milijon 775.961 Din; za šolstvo 4.115.049 Din; prenešeni delokrog velja mestno občino 2.066.263 Din itd.

V debati o proračunu je rekel predsednik hišnih posestnikov, občinski svetnik Frelj, da je davščina na nezazidane parcele davek komunističnih in socialističnih tendenc. Za predlog, da se davek na nezazidane parcele vpelje, je pa glasoval Frelj sam, kar je bil najboljši odgovor.

»Mostec« prodan.

Konsumno društvo za Slovenijo je ponudilo »Mostec« za ljubljanskim Rožnikom mestni občini v nakup. Mestna občina je »Mostec« kupila za 21.000 Din.

Proti kuluku.

Občinski svetnik Ivan Tavčar je vložil predlog, da se izvedba kuluka za dravsko banovino odloži za par let in pozneje izvede v najnižji potrebni izmeri. Predlog naj se predloži centralni vladi v uvaževanje.

K predlogu je govoril med drugimi občinski svetnik Filip Uratnik. Rekel je, da je treba najprej sestaviti točen proračun cestnih del. Delavci in nameščenci pa ne bi mogli biti zadovoljni, da bi se dohodki iz kuluka, kakor je rekel župan, porabljali za druge potrebe proračuna in znižali drugi davki. Obdavčiti bi se morali imovitejši sloji. Delavci in nameščenci, ki doslej niso plačevali samoupravnih doklad, bodo sedaj plačevali 120 odstotkov, veliki kapital pa samo 5. Davki delavstva in nameščenstva so se po vojni znatno zvišali, dočim plačujejo kmetje isti davek, industrija pa celo manj kakor leta 1912. Naravno je potrebno, da se določbe kuluka izpremene in omijajo.

cesto, kjer je mrtev obležal. Vzrok: slabo šolsko spričevalo.

Roparski napadi na avtomobilih v Romuniji. V nedeljo, dne 1. marca t. l. so organizirani roparji v bližini mesta Brazso (Kronstadt) na Sedmograškem na neki cesti ustavili veliko število potniških avtomobilov ter vse potnike izropali. Celokupno število izropanih znaša 35. Roparji so se končno z najboljšim avtomobilom hitro odpeljali. Pri zasledovanju so jih deloma ujeli.

Smrtna žrtev radi usodne zmote. V Basardziku je hotel trgovec Basel zasačiti nepoznane zlikovce, ki so že nekoliko dni ponovno obmetavali njegovo prodajalno s kamenjem. Trgovec je s svojim zetom prežal s samokresi za napol zaprtim oknom trgovskega lokala. Ko je šel nek 15 letni deček slučajno mimo, sta jela oba nanj blazno streljati in ga šestkrat pogodila. Šele po natančnejšem ogledu ubitega sta spoznala strašno zmoto svojega maščevalnega čina ter sta si na licu mesta pognala kroglo v usta in padla mrtva poleg žrtve.

Autobusni promet med Parizom, Berlinom in Varšavo. Neka novoustanovljena delniška družba bo uvedla autobusni promet iz Pariza do Varšave, preko Berlina. To bo v Evropi menda najdaljša avtomobilska proga. Povprečna brzina bo znašala 60 km na uro. Vožnja Berlin-Paris bo stala 60, do Varšave pa 100 mark.

Oblastna konferenca

Zveze privatnih nameščenecv Jugoslavije za Dravsko banovino

katera se je vršila dne 22. februarja 1931 v Celju, je v vsakem oziru najlepše uspela. Navzoči so bili razen delegatov podružnic še sledeči, ki so zastopali: Centralno upravo ZPNJ Colner iz Zagreba, Strokovno komisijo s. Vuk iz Ljubljane, Delavsko zbornico s. Čelešnik, Penzijski zavod ravnatelj g. dr. Sagadin, Pomočniški odbor iz Maribora tov. Vrisk in Pongrac.

Konferenco je otvoril s. Petejan, kateri je pozdravil navzoče, pojasnil pomen oblastne konference ter predlagal, da naj se konferenca konstituirajo, kakor sledi: Predsednik Pibrove (Celje), podpredsednik Mlinar (Ljubljana), zapisnikar tov. Doležal (Maribor) in Koželj (Celje), kar je bilo soglasno sprejeto.

Pred prehodom na dnevni red so konferenco pozdravili vsi gori navedeni zastopniki, ki so želeli konferenci najboljši uspeh. Pri prvi točki dnevnega reda je poročal s. Petejan o delovanju oblastnega tajništva od maja 1929 do 31. decembra 1930. Poročilo blagajne je podal s. Pelikan. O delovanju delegatov nameščenecv v Pokojniškem zavodu je namesto obbolelega s. Svetka poročal s. Pelikan, v Delavski zbornici pa s. Čelešnik. Poročilo tajništva, kakor tudi ostalih dveh poročevalcev, je bilo po kratki debati soglasno sprejeto.

O drugi točki dnevnega reda je poročal s. Colner iz Zagreba, kateri je v zbranih besedah orisal položaj nameščenecv v državi, iz katerega je bilo razvidno, da se nameščenecv nahajajo v nezavednem položaju. Z ozirom na to, je tudi delo Zveze zelo težavno, ker se mora boriti z različnimi nasprotji. A kljub temu zaznamuje Zveza vidne uspehe; ako bi bilo število članstva večje, bi gotovo bili uspehi večji. Pot, po kateri je Zveza hodila do sedaj, bo hodila v bodoče. Naša Zveza je del ostalega razrednega delavskega gibanja v državi, a s tem je tudi označeno naše stališče napram raznim vprašanjem, ki se nam postavljajo. Svoja izvajanja je s. Colner konkretiziral v resoluciji, ki bo objavljena v »Privatnem nameščenecv«.

Pri tretji točki dnevnega reda je poročal s. Pelikan, ki je pojasnil naše stališče napram novemu zakonu o socialnem zavarovanju ter podčrtal stališče privatnih nameščenecv napram temu vprašanju.

O tem poročilu se je vršila obsirna in zanimiva debata, v katero so posegli dr. Sagadin, Colner, Doležal, Čelešnik, Mlinar in Petejan, kakor je bila sprejeta resolucija s. Čelešnika, v kateri se v splošnem sprejema zahteve, izražene v sklepih razrednih strokovnih organizacij in Delavskih zbornic v državi. Glede vprašanja samostojnega nosilca zavarovanja privatnih nameščenecv, su naproša Centralno upravo, da čimprej skliče anketo vseh organizacij nameščenecv, na kateri naj se končno odloči stališče o tem vprašanju.

Pri četrti točki dnevnega reda: organizacija, agitacija in tisk, je poročal s. Petejan. Poročilo je bilo vzeto na znanje. Glede tiska je konferenca sklenila, da je glasilo »P. N.« v slovenskem jeziku za razvoj organizacije potrebno in da naj se tudi v bodoče izdaja.

V oblastni odbor so bili izvoljeni: Petejan, Pelikan, Vrisk in Novak za Maribor; Ajdickova in Anglohar za Ljubljano; Pibrove in Frölich za Celje ter Vrhovnik za Ljutomer. V kontrolo: Doležal in Pongrac za Maribor ter Pezdur za Ljubljano.

Radi odhoda delegatov je zadnja točka dnevnega reda odpadla.

Konferenca je na vse navzoče napravila najboljši vtis, ker je bila razprava načelna in na višini.

Seja mariborskega občinskega sveta.

Soglasni sklep občinskega sveta za revizijo uredbe o kuluku.

Minuli četrtek se je vršila seja mariborskega občinskega sveta, na kateri je občinski svetnik Petejan stavil nujni predlog za revizijo uredbe o kuluku v minulemu letu, za to leto pa naj se določi višina kuluka v okvirju od občine začrtanega programa za gradnjo cest. Svoj predlog je občinski svetnik Petejan utemeljeval s tem, da so z uvedbo kuluka prizadeti z davki že itak zelo obremenjeni občani, posebno pa delavci in nastavljenici, kar bo imelo za posledico, da bo konzum še bolj padel. Predlog si je občinski svet soglasno osvojil in se bo predložil vladi.

Za podpiranje brezposelnih votirano vsoto v proračunu se sklene uporabiti za izvršitev javnih naprav, da se bo na ta način nudila brezposelnim možnost zaslužka. Mestni stavbeni urad je dobil nalog, da izdela primeren delovni načrt.

Garancija za posojilo za zidanje stanovanjskih hiš, katere se je dose daj dajala privatnim interesentom v višini 80% gradbenih stroškov, se v bodoče zniža za 60 odstotkov gradbene vsote.

Sprejet je bil nadalje predlog, da se uvede preglednina za predelano in drugo meso, ki se uvaža v mesto, in sicer v višini, kot se pobira od mesa v mariborski mestni klavnici zaklane živine, ki znaša za eno go-

vedo Din 75.—, za eno svinjo Din 33.—. Od vsakega kilograma uvoženih mesnih izdelkov se bo torej od sedaj naprej pobirala pristojbina 50 para. Proti temu predlogu je glasovalo osem občinskih svetnikov.

Spremenjena je bila monopolska določba, ki se nanaša na oddajo električnega toka, in sicer v toliko, da mestno električno podjetje ne bo več edino upravičeno prodajati žarnice, kakor je to bilo doslej.

Stavbeniku Nassimbeniju se je podelilo gradbeno dovoljenje za zgradbo treh trinadstropnih hiš v Orožnovi ulici. Tvrška Scherbaum pa je dobila dovoljenje za adaptacijo mlina v Kopališki ulici, v katerem se že nekaj časa ni več obratovalo. Poslopje bo preurejeno v stanovanjsko hišo.

Zemski ostanki v vojni umrlih vojakov, ki se nahajajo na mestnem vojaškem pokopališču na Pobrežju, se bodo prenesli v posebni mavzolej, ki ga bo sezidala mestna občina, nakar bodo vojaška grobišča opuščena.

Predlog za zgradbo zasilnih stanovanj se odloži.

Maribor.

Iz borbe za nadure. Včeraj je prišel v neko mariborsko odvetniško pisarno delavec, ki mu je bilo že na obrazu videti, da mu je že dolgo časa zelo pičlo odmerjen vsakdanji kruh. Pred vratmi ga je čakala žena, upadlega, bolnega obraza. Po pozdravu je začel delavec z boječim glasom: »Slišal sem, da je kralj zapovedal vsem tovarnarjem, da morajo delavcem plačati odstotke.« Odvetnik je seve takoj vedel, da je mišljen 50% dodatek za nadurno delo. Podučil je torej najprej delavca, da je kralj sicer res izdal tak zakon, toda ne sedaj, ampak že leta 1922, kar bi bil delavec vedel, če bi se brigal za svoje dolžnosti, kaj čital in se organiziral v kaki delavski strokovni organizaciji. Delavec je tudi precej razočarano poslušal nadaljnji poduk, da ne more zahtevati »odstotkov« do leta 1925 nazaj, kakor je baje opravljal dnevno po več nadur v tovarni, ampak samo za tri leta nazaj, ker je drugo po zakonu že zastarano. No, tudi s tem se je končno potolažil utrujeni delavec, kateremu je ropotanje strojev v nemški tekstilni tovarni ob dnevnem 10 do 12 urnem delu že davno izmoglavo glavno živlensko silo. »Odstotki« bodo ravno za obleko obeh dveh.

Franc Derwuschek preminul. V nedeljo zvečer, dne 1. marca t. l. je nenadoma preminul znani tovarnar Franc Derwuschek, posestnik opekarne v Počehovi pri Mariboru. Pokojni je bil star 67 let ter je bil znan delavstvu, s katerim je stal v hudih bojih. Menda je malo tovarn, v katerih bi se tako pogosto vršile stavke, kot pa je bil to slučaj v Derwuschekovi tovarni. »Delavska Politika« je pogosto o tem poročala, zlasti pa o številnih procesih, ki so jih vodili delavci proti pok. Derwuscheku.

Knjižnica Delavske zbornice v Mariboru je v mesecu februarju 1931 1011 obiskovalcem izposodila 625 slovenskih, 128 srbo-hrvatskih, 1069 nemških in 35 drugih knjig. Od teh je 1809 leposlovnih in 48 znanstvenih. Vpisalo se je 35 novih članov.

Delavska predstava krasne Franckove drame »Karol in Ana« se bo vršila v soboto, dne 7. marca 1931 v Narodnem gledališču. Vstopnice (od 2 do 12 Din) se dobe v upravi »Del. Politike«, knjižnici Delavske zbornice in v papirnici Ljudske tiskarne samo do petka zvečer. Delavci in delavke, ogledajte si to lepo predstavo!

Občni zbor Glasbenega društva železniških delavcev in uslužbenecv se vrši dne 8. marca 1931 ob 14. uri v hotelu »Orel«, I. nadstropje. Člani se naprošajo, da se običnega zbora sigurno in točno udeležijo.

Po končanem običnem zboru sledi prosta zabava za člane z godbo na lok in pihala. »Svoboda«. V sredo, dne 4. marca skioptično predavanje o kmečkih uporih v 16. stoletju. Predavanje bo zelo zanimivo. Pridite v obilnem številu!

V stranskih ulicah cenejšje kupujete, nego v prometnih. Kupujte v trgovini Ljudske tiskarne, Slomškov trg 6, da se o tem prepričate.

Pobrežje pri Mariboru

Pogrebno društvo, Pobrežje ima svoj redni letni občni zbor v nedeljo, dne 8. marca 1931 ob 2. uri popoldne v dvorani gostilne gospe Simonič na Pobrežju.

Ali že imaš vstopnico za delavsko predstavo?

Vršila se bo v soboto dne 7. t. m. ob 8. uri zvečer v mariborskem gledališču. Vstopnice se dobijo po znižanih cenah (Din 2.— do Din 12.—) v upravi »Del. Politike«, knjižnici »Del. zbornice« in papirnici »Ljudske tiskarne«. Sodružica, sodrug, ne zamudita ugodne prilike! :-:

Celje.

Sestanek lesnih delavcev se je vršil v soboto, dne 28. m. m. v dvorani Javne kuhinje. Prisotnih je bilo prav lepo število lesnih delavcev, ki so z zanimanjem poslušali referat ss. Svetka in Vodopivca o koristih strokovne organizacije za lesne delavce. Navzoči je bilo tudi precej takih pomočnikov, ki dosedaj še niso bili organizirani, so pa sklenili korporativno pristopiti k organizaciji. Sestanku je predsedoval s. Eigner, ki je sporočil, da naj se vsi, ki se za organizacijo interesirajo, zgledajo pri blagajniku Rebovu, ki uraduje vsako soboto od 7. ure dalje v organizacijskih prostorih v Delavski zbornici, I. nadstropje, soba »Svoboda«. Po lepo uspelem shodu se je priglasilo k organizaciji takoj nekaj novih članov.

Zveza privatnih nameščenecv, podružnica Celje sklicuje za četrtek, dne 5. t. m. ob 19. uri v prostorih Narodnega doma svoj redni letni občni zbor. Ta podružnica zelo agilno deluje, zato je pričakovati, da se bodo privatni nameščenecv občnega zbora polnoštevilno udeležili.

Loke pri Zagorju.

Vsem tistim, ki še ne vidijo in ne morejo spoznati. Živimo v časih, ko marsikdo pravi, da se je svet na glavo postavil. Vseposvods tarnanje, kriza, pomanjkanje, odpusti in brezposelnost. Strašna šiba tepe človeštvo. Ta šiba udarja posebno hudo po tistih, ki bi morali videti, pa nečajo; po tistih, ki bi morali slišati, pa nečajo; po tistih, ki bi morali spoznati tistega, ki jih tepe, pa ga nečajo. Ta šiba je nevednost delovnega ljudstva, predvsem precejšnjega dela tukajšnjih rudarjev in njihovih žen. Zatorej poslušajte gluhi in glejte slepci. Vi pravite, da se vam slabo godi; možje v rudniku slabo zaslužite; žene pravite, da nimate kaj kuhati, a vaše otroke nimate s čim obleči. Povsod vpijete, da se vam godi krivica. Resnica je to. Ali kdo je kriv? Tisti, ki vas uče; hlapec bodi pokoren svojemu gospodu. Zgodilo se je pred nedavnim, da smo dobili za naše prijazne Loke božjega namestnika. Cisto v redu. Zakaj tudi on je človek in opravlja svoj poklic. Če bi pri tem šlo samo za rešitev človeških duš, bi se ne spodlikali. Ali čudno se nam zdi, ko katoliški »Slovenec« iz Trbovelj javka o bedi rudarjev in brezsrčnosti Trboveljske premožkopne družbe, a ista družba pa da v Kisovcu brezplačno stanovanje na razpolago božjemu namestniku, v času, ko marsikateri aktivni rudar ne dobi stanovanja. Čudno se nam zdi, da še nikdar ni prišlo Trboveljski premožkopni družbi na um, da bi komu dala spodnje prostore Samskega doma v Kisovcu za izobraževalne namene, a božjemu namestniku za njegov »Radio« pa. Vi dragi, neumni rudarji, ali veste, koliko vaših težko prisluženih dinarjev vas je stalo zveličanje vaših duš, ko so vaše žene dobile nasvet, da vas spravijo k spovedi. Ker se pa temu pozivu niste v polni meri odzvali, pa se je reklo vašim ženam: »Darujte, kolikor peč morete za očenaše.« Nad 50 očenašov je bilo naročenih, po čem so bili, se ne ve. Vi dragi, neumni rudarji in žene! Ali ne veste, da ste na Svečnico, kljub velikemu pomanjkanju, v katerem živite, darovali pri daritvi tri bankovce po sto dinarjev, 63 po 10 dinarjev in okrog 150 dinarjev drobiza. Dobili pa ste za to vsak po eno svečko, ki je imela močnejše največ vrednosti 50 para. To pa le tisti, kateri ste darovali. Oni verni kristjani, ki niso pare imeli, tudi sveče niso dobili. Ali veste, da je ta g. božji namestnik napravil vlogo na županstvo občine Aržiše za podporo v znesku 7000 Din. Zakaj? Zato, ker menda ena daritev in 1000 Din mesečno ne zadostuje. Ali veste, koliko je v naši občini vdov in sirot, ki nimajo ne očeta in ne matere, ki jim pa občina ne da podpore, če niso v to občino pristojni? Pogledajte okoli sebe in videli boste povsod bedo, ki je bolj potrebna občinske podpore, kakor pa mlad, visokonaobrazen človek. Veliki učenik Jezus je dejal svojim apostolom: »Ne iščite si posvetnega blaga, pomagajte revežem.« Danes vam pa kličejo: »Odrgrajte si od vaših ust in ust vaših lačnih otrok in darujte nam.« Vi slepi in slepi! Spreglejte, da boste videli v temo, kam plovete!

Jesenice.

Zaupniški tečaj Zveze kovinarjev Jugoslavije. Kakor je že bilo zadnja leta v navadi, smo si jeseniški kovinarji tudi za leto 1930-31 ustanovili zaupniški tečaj, katerega z vso vztrajnostjo poseča od 12 do 18 sodrugov. Kolike važnosti so taki tečaji za delavske zaupnike, ve pač le tisti, ki je že kdaj kake tečaje posečal, koliko mu je to koristilo pozneje, ko je kot funkcionar bil izvoljen in poklican delati na vodilnih mestih, bodisi v strokovni, gospodarski ali kulturni organizaciji. V letošnjem tečaju so matematika, knjigovodstvo, korespondenca in poročevalska služba glavni predmeti. Tečaj bo trajal predvidoma do konca meseca maja. Do sedaj so doseženi najpovoljnejši uspehi. Naravno je, da je mladim sodrugom v čast, porabljeni pro-

sti čas za izobrazbo, med tem, ko mnogi pohajkujejo, se sprehajajo in na različne načine zapravljajo zlati čas v brezdelju in brezbrizju. Kdor hoče nekaj biti, nekaj znati, se mora učiti. Taki tečaji so le uvod in pripomoček za poznejše samostojno izobraževanje. Prav dobro vemo, da eden pameten obvlada sto neumnih, vemo tudi, da postane cekin v roki neumneža čisto nekaj drugega. Da, da, proletarijat potrebuje izobrazbo, predvsem pa izobraženih zaupnikov; zato bomo jeseniški kovinarji vztrajno skrbeli za izobrazbo zaupniškega naraščaja. Žal pa naj bo onim, ki so obupali. Kdor v boju omaga, ne bo dosegel zmage. Kakor nam je znano, so sedaj novo izvoljeni obratni zaupniki sklenili, da bodo sedaj takoj pričeli s specialnim tečajem pouka računstva z računskim ravnilom. Tudi to nam dokazuje, kako veliko je hrepenenje delavstva po znanju. — Za zaupniški tečaj: Viktor Stražišar.

Kranjska gora.

Smrt zavednega delavca. V petek, dne 27. februarja je umrl po daljši bolezni eden naših najboljših sodrugov, Jožef Pintar. Bil je že pred vojno, med in po vojni velika opora jeseniškemu, kakor tudi kranjskogorskemu delavstvu, posebno pa železničarjem, katerim je bil dolgo vrsto let predsednik v strokovni organizaciji. Ko je bil pred kratkim upokojen, smo trdno upali, da bo še dolgo vrsto let delal v naši sredi. A smrt nam ga je ugrabila v najlepši moški dobi. Z njim je zgubil kranjskogorski proletarijat najboljšega svetovalca v današnjih težkih časih, družina pa dobrega očeta. Dasiravno Te ni več med nami, dragi Jože, nam ostaneš Ti in Tvoje delo v blagem spominu. Bodi Ti zemlja lahka! Družini izrekamo naše iskreno sožalje.

Črna.

Zmaga svobodne strokovne organizacije pri volitvah obratnih zaupnikov. Dne 22. februarja t. l. so se vršile volitve obratnih zaupnikov II. skupine rudarske zadrage. Zveza rudarjev Jugoslavije je pri teh volitvah dobila absolutno večino. Volilo se je 8 zaupnikov in 8 namestnikov, od katerih odpade na ZRJ 7.

Književnost.

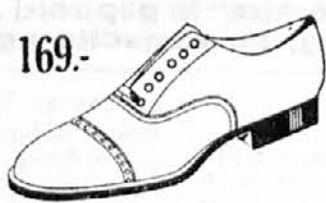
»Za balkanski sporazum« — je naslov brošure, ki jo je napisal dr. Živko Topalović. Lansko leto meseca oktobra se je vršila v Atenah prva balkanska konferenca, ki je sklepala o zvezi balkanskih držav. Te konference se je udeležila tudi jugoslovanska delegacija. V tej delegaciji je zastopal Delavske zbornice dr. Živko Topalović in je na podlagi sklepov atenske konference ter drugih aktualnih balkanskih vprašanj napisal to brošuro. Federacija balkanskih držav je nujna potreba, če se hoče ohraniti mir na jugu Evrope. Topalović prikazuje Balkan kot ognjišče šovinističnih nacionalnih bojov. Z zgodovinskimi argumenti odkriva, kako je imperijalistična politika velikih evropskih držav umetno vzgojila sovraštvo med balkanskimi narodi. Ljudstva se sovražijo med seboj, živijo v velikem uboštvo. V takih razmerah ni mogoče ustvarjati dobrega gospodarstva in pripraviti tla boljšemu socialnemu življenju. Na razvoj lastne industrije in skupnega balkanskega trga v takih razmerah ni mogoče misliti. Zato je federacija balkanskih držav edina pot k sporazumu in čvrstejšemu ekonomskemu razvoju balkanskih ljudstev. To važno vprašanje je namenjeno bodoči politiki balkanskih držav, ki jim preti velika gospodarska kriza. Posebno delavstvo teh držav posveča veliko pozornost temu vprašanju. — Brošura je živahno pisana ter se odlikuje po globokih in stvarnih izvajanjih. Priporočamo jo vsem, posebno pa onim, ki se zanimajo za važna sodobna politična in gospodarska vprašanja.

Možem dela:

Vrsta 6627-06

Nosite obutev iz angleške tkanine. Brez te oblike sportnega čevlja ne smete biti. Imamo jih v črni in rjavi barvi.

Vrsta 1937-22

Okusni nizki čevlji, ki jih morete nositi povsod in ob vsakem času. So iz črnega boksa, s čisto gumijastim džonom, ki se ne da uničiti.

ZA POMLADANSKA DELA.

Imamo veliko izbiro moške in ženske obutve za vsako delo. Radevolje Vam svetujemo, katera vrsta obutve je za Vas najprimernejša. Edino z obutvijo, ki je izbrana za določeno svrho, lahko zvišate svojo delovno kapaciteto ob najmanjši potrošnji sile. Ne nosite pri delu čevljev, nabavljenih za praznike, temveč kupite obutev, ki je specialno izdelana v to svrho.

Obiščite nas:

Za deco:

smo pripravili presenečenje. Razdelili smo nove velikosti, kar pomeni novo znižanje cen za otroške čevlje. Želimo, da ima vsak otrok v navadnih pomladanskih dneh dobro obutev. Izkoristite to priliko. Preskrbite Vašim otrokom takoj močne trpežne čevlje.

Za ženske:

Vrsta 3767-22

Moški čevlji iz črne debele kravje kože, s pisanim džonom. Pripravni tudi za praznike. Vzdržni.

Vrsta 0767-00

Čevlji iz mastne gornje janče kože s čisto gumijastim džonom. Vzdržijo dolgo časa, ako jih negujete z našo mastjo.

Vrsta 3635-18

Nizki čevlji na trake so še vedno priljubljeni, posebno radi ugodne in lepe oblike.

Vrsta 1945-11

Damski čevlji iz boksa, z nizko peto, so primerni za delavnike in praznike, posebno za popoldanske izprehode.

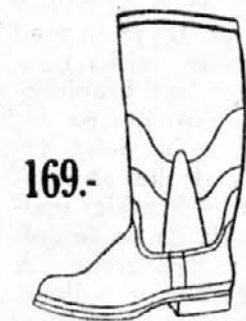
Vrsta 3762-22

Za deževno in slabo vreme. Pisan džon iz močne kravje kože. Isto vrsto imamo tudi v boksu, v črni in rumeni barvi.

Vrsta 3922-08

„Mokasinke“ — močni čevlji iz dullboksa z gumijastim džonom, ideal vseh otrok.

Vrsta 9897-70

Čisto gumijasti čevlji, določeni za pomladanska dela v vodi in na mokrem terenu. Obvarujejo Vam noge, da ostanejo vedno suhe.

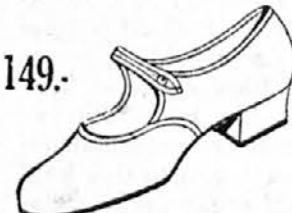
Vrsta 1867-70

Čevlji za delo, čisto iz gume, so edini, ki pri pomladanskem delu v mokroti in v vodi ohranijo noge tople in suhe.

Vrsta 2957-17

V vasi na spomlad brez teh čevljev ne morete biti. So iz mehkega boksa z udobno nizko peto.

3945-05

Ženski čevlji, z zaponko, za vsak dan, iz krepkega boksa. Za nedeljo in praznike. Lakasti, enake oblike Din 169.—.

Vrsta 1634-22

Za dijake. Spomladi odložite visoke čevlje ter jih zamenjajte z ugodnimi nizkimi čevlji iz boksa v črni ali rjavi barvi.

Vrsta 9891-70

Za naše male generale gumijasti škornji za znižano ceno. Kupite jih Vašim otrokom, napravili jim boste veliko veselje.

MALA NAZNANILA.

Vsi letni naročniki dobe **zastonj**
14 karatno originalno ameriškansko

zlato nalivno pero

ali pa **Kürschnerjev ročni leksikon**,
(900 strani, 32 tabel) ali eno **prvovrstno**
radijsko cev.

Zahtevajte takoj brezplačno na ogled „Radio“
welt“. Naroča se Administration der „Radio-
welt“ Wien I, Pestalozziggasse Nr. 6, ki prinaša
obširne radioprograme, interesantne slike in ima
lepo urejene poučne tehnične članke.

Usnjate rokavice v veliki izbiri

tu in inozemske **nogavice** po
nizkih cenah.

Trgovina z rokavicami in stezniki

Marija Sieber,

Maribor, Glavni trg 14, proje Gosposka 9.

ELEKTROMEHANIČNA DELAVNICA
M. TRABI

Maribor, Vodnikov trg 3, Tel. 2702

Popravlja vseh vrst električnih strojev in
aparatur, novo ovijanje sežganih elektro-
motorjev, dynamo-strojev, transformatorjev
itd. Lastna preizkuševalnica, točna in ku-
lantna postrežba, zmerne cene, nakup in
prodaja porabljenih motorjev in dynamo-
strojev.

Kolesa, otroške vozičke, gramofone in žival-
ne stroje vseh vrst popravlja **najceneje**
meh. del.

Justin Gustinčič

Maribor, Tattenbachova ulica št. 14

Velika zaloga gramofonov in plošč znamke
„Columbia“ in več drugih znamk.

V tekstilnem bazarju

Vetrinjska ulica št. 15
Maribor

se dobi dobro blago za ženske in
otroške obleke po Din 8.—, 10.—,
12.— meter. Oglejte si pred nakupom.

PRISTOPAJTE K ZADRUGI

„DELAVSKI DOM“

Maribor, Frankopanova ulica 1.

Nalagajte svoje prihranke

v Štajerski hranilnici in posojilnici v Mariboru, Rotovski trg 6.

Zahtevajte vedno in povsod kruh in pecivo iz Delavske pekarnice v Mariboru. - Telefon štev. 2324.